

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturavdelningen
John Dagobert
Landskapsarkitekt

BESLUT
2017-01-12

Diarienummer
511-24131-2016

Sida
1(23)

Enligt sändlista

Beslut om strandskydd i Härryda kommun

Innehåll

Beslut
Redogörelse för ärendet
Inkomna yttranden
Skälen för Länsstyrelsens beslut
Kungörelse
Hur man överklagar
Upplysningar

Bilagor

Bilaga 1. Kartor och läsanvisning
Bilaga 2. Sändlista
Bilaga 3. Redogörelse för samråd

Beslut

A. Beslut om utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken (1998:808) att de sjöar och vattendrag som anges nedan ska omfattas av utvidgat strandskydd. Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill det angivna avståndet från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd, detta gäller även från strandlinjen för öar.

Utvidgat strandskyddsområde 100-300 meter

Hornasjön	Sandsjön (vid	Sturven St (ligger i
Härsjön L (i gräns	Hornasjön)	Lerum)
mot Lerum)	Stamsjön L	Öjesjön
Härsjön St	Stamsjön St (i gräns	Öxsjön (i gräns mot
Nedsjön V (inkl.	mot Lerum)	Lerum)
Sunden)	Sturven L	Haketjärnen

Utvidgat strandskyddsområde 100-200 meter

Blomman	Hålsjön L (i gräns	Rådasjön
Blommatjärnen	mot Partille)	Skärsjön
Boktjärnen	Hålsjön St (i gräns	Stentjärnen
Boltjärnen	mot Partille)	Storån
Buatjärnen	Häggsjön	Svarttjärnen (V om
Delsjön L (i gräns	Korven	Sandsjön)
mot Göteborg)	Landvettersjön	Svarttjärnen
Delsjön St (i gräns	Lunketjärnen	Äggsjön
mot Göteborg)	Långetjärnen (Öster	Östersjön (i gräns
Finnsjön	om St Härsjön)	mot Mölndal)
Fulatjärnen	Medtjärnen	
Hårssjön/Hålsjön	Nordsjön	

I vissa områden har anpassning av strandskyddets utbredning gjorts. Strandskyddsgränsen har då anpassats så att den istället för att gå ända ut till 300 eller 200 meter från stranden följer vägar, järnvägar, befintlig bebyggelse med mera inom 100-300 respektive 100-200 meter från strandlinjen. I dessa lägen gäller gränsen som beslutsgräns enligt strandskyddsområdets redovisade utsträckning i bilaga 1.1-1.31.

B. Beslut om upphävande av generellt strandskydd

Länsstyrelsen upphäver vissa delar av det generella strandskyddsområdet, där strandskyddet har förlorat sin betydelse på grund av befintliga exploateringar, enligt kartor i bilaga 1.1-1.31 med stöd av 7 kap. 18 § p. 1 miljöbalken.

Redogörelse för ärendet

I Sverige gäller strandskydd vid samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag. Strandskyddet omfattar land och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Länsstyrelsen kan i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa förutsättningar för allemansrättslig tillgång till strandområden eller för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har för de kommuner som tidigare ingick i Göteborgs och Bohus län tidigare reglerat strandskyddet i länet genom särskilda kommunvisa beslut. För Härryda kommun fattades detta beslut den 10 mars 2000. Beslutet innebär bland annat att utbredningen av strandskyddet framgår av till besluten bifogade kartor. Enligt gränsdragningen på kartorna varierar strandskyddet från noll till 300 meter. För vissa områden innebär det tidigare beslutet en inskränkning och för andra områden en utvidgning av strandskyddet.

Den 1 juli 2009 trädde nya strandskyddsregler i kraft som bland annat innebär att efter den 31 december 2014 gäller utvidgat strandskydd endast inom områden som har beslutats med stöd av den nya lagstiftningen. Detta innebär att de av Länsstyrelsen tidigare fattade besluten inte längre gäller i de delar som avser utvidgat strandskydd.

Mot bakgrund av de nya strandskyddsreglerna har Länsstyrelsen gjort en översyn över kommunens strandskydd och den 1 december 2014 fattat ett nytt beslut om bland annat utvidgat strandskydd inom Härryda kommun. Beslutet överklagades till regeringen som den 9 juni 2016 beslöt att upphäva Länsstyrelsens beslut och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen för förnyad behandling. I sitt beslut anför regeringen bland annat att Länsstyrelsen i beslutet om utvidgat strandskydd även reglerat områden innanför det generella strandskyddet och att fel lagrum använts till stöd för dessa förändringar.

Efter regeringens upphävande av Länsstyrelsens beslut gällde högst 100 meter strandskydd kring alla sjöar och vattendrag inom Härryda kommun.

För att värna om strandområdenas värden för friluftslivet samt för djur- och växtlivet fattade Länsstyrelsen den 15 juli 2016 ett tillfälligt förordnande om strandskydd i Härryda kommun. Det tillfälliga beslutet avsåg den tid som remiss och slutlig beredning av ärendet genomfördes.

Även det tillfälliga beslutet överklagades och regeringen har i sin prövning av motsvarande ärende för Göteborgs kommun, i ett delbeslut i gällande begäran om inhibition, pekat på att Länsstyrelsen i nuläget inte har något

bemyndigande att fatta nya förordnanden, ändra i befintliga eller upphäva förordnanden som avser generellt strandskydd.

Länsstyrelsen tolkar att det som regeringen avser, är att vid lagändringen den 1 juli 2009 ändrades även möjligheterna för Länsstyrelsen att upphäva strandskydd. Det bemyndigande som Länsstyrelsen tidigare hade enligt 11 § förordning (1998:1252) om områdesskydd att meddela förordnanden gällande strandskyddsområden, även kallat ”normbeslut”, togs bort. Istället infördes en möjlighet för Länsstyrelsen att i det enskilda fallet upphäva strandskyddet i ett område med stöd av 7 kap. 18 § miljöbalken. Beslut enligt den nya paragrafen är inte ”normbeslut” utan gynnande förvaltningsbeslut.

Det gamla beslutet från den 10 mars 2000 om att upphäva strandskydd, är enligt Länsstyrelsen att betrakta som förordnanden eller så kallade normbeslut. Detta får till följd att i de områden där Länsstyrelsen i de besluten upphävde generellt strandskydd, kan Länsstyrelsen idag inte återinföra detta. Det är i dagsläget endast genom begäran hos regeringen som sådana beslut kan ändras.

Länsstyrelsen har därför, i det nu föreliggande beslutet, inte förändrat tidigare beslut om upphävande av generellt strandskydd. Detta beslut avser endast utvidgning av strandskydd (med stöd av 7 kap. 14 § miljöbalken) och i vissa mindre områden beslut om nya upphävande av generellt strandskydd (med stöd av 7 kap 18 § miljöbalken).

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanfattning av yttranden som inkommit över förslaget till utvidgat strandskydd i Härryda kommun då förslaget var ute på remiss mellan den 15 juli och 23 september 2016. En sammanställning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i bilaga 3.

Härryda kommun anser att strandskyddet ska anpassas efter föreslagna utvecklingsområden i kommunens översiktsplan. Kommunen anför även att vissa enstaka fastigheter i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper bör undantas, samt önskar att en kartredovisning över det minskade strandskyddet tas fram.

Härryda Naturskyddsförening instämmer i Länsstyrelsens förslag om utvidgat strandskydd, men anser att ytterligare sjöar och vattendrag, med höga värden enligt kommunens naturdatabas, bör få utvidgat strandskydd.

Flera markägare motsätter sig utvidgning av strandskyddet eftersom de tycker att ingreppet i äganderätten är för stort. Ingen ersättning utgår till markägare som får strandskydd på sin mark.

Flera markägare menar att strandskydd krånglar till eller till och med omöjliggör jord- och skogsbruk på fastigheterna. Att markerna hålls öppna genom djurhållning och jordbruk är en förutsättning för att markerna ska upplevas som attraktiva för allmänheten och för att vissa växter och djur ska kunna leva där.

Kritik har även framförts mot att utvidgningen av strandskyddet är för generell och ibland även tar med områden som markägarna anser saknar höga naturvärden, till exempel jordbruksmark och mark som används för skogsbruk.

Flera enskilda markägare ifrågasätter även samrådsprocessen och anser att informationen kring remissen har varit för dålig. Personlig kontakt borde ha tagits med markägare som berörs.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Bestämmelser

Strandskydd omfattar normalt land- och vattenområden intill 100 meter från strandlinjen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet (7 kap. 13-14 §).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att upphäva strandskyddet i ett område om det är uppenbart att området saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften (7 kap. 18 p. 1 § miljöbalken).

Länsstyrelsen får i det enskilda fallet också besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Ett beslut att utvidga strandskyddsområdet ska gälla omedelbart även om det överklagas (7 kap. 14 § miljöbalken).

Av förarbeten till de nya strandskyddsreglerna som trädde i kraft den 1 juli 2009 (prop. 2008/09:119 s. 99) framgår att de nya bestämmelserna i miljöbalken utgör en skärpning av kravet för att utvidga det område som omfattas av strandskydd. En utvidgning får ske om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Avsikten är att det ska finnas ett tydligt och långsiktigt behov av ett utvidgat strandskydd. Ett beslut om utvidgat strandskydd behöver grundas på hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Enligt propositionen kan beslutet om utvidgat strandskyddsområde komma att avse:

1. Områden som omfattas av annat områdesskydd, till exempel naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2-8 §§, som är relevanta för strandskyddet,

3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Enligt 24 § 6 punkten förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska remiss av förslag till beslut om utvidgning av strandskyddsområdet enligt 7 kap. 14 § miljöbalken ske under förutsättning att beslutet gäller för en längre period än sex månader.

Allmänna överväganden

Länsstyrelsen har granskat strandområdena i sin helhet och bedömt i vilka områden:

- strandskyddet behöver utvidgas till 200 eller 300 meter,
- strandskyddet behöver utvidgas, men det finns en yttre gräns i form av bebyggelse, väg eller järnväg där en utvidgning av strandskyddet i området inom eller bakom etableringen inte bidrar till att säkerställa något av strandskyddets syften (alltså en utvidgning mellan 100 och 300 meter som begränsas av bebyggelse, väg eller järnväg).

För att minska mängden framtida prövningar av dispenser framför allt för kommunerna har Länsstyrelsen även tagit ställning till områden som till exempel etablerade tomter inom strandskyddsområdet. Länsstyrelsen har undantagit dessa i de områden där strandskydd införs genom detta beslut om utvidgning av strandskyddet. Länsstyrelsen har även på vissa platser upphävt delar av det generella strandskyddet då det i arbetet visat sig vara ianspråktaget på ett sådant sätt att det saknar värden för att tillgodose strandskyddets syften.

Ett av strandskyddets syften är att säkra strandområden så att de förblir tillgängliga enligt de grunder som gäller för allemansrätten. Skyddet baseras på uppfattningen att stränderna är en av de mest värdefulla tillgångarna för friluftslivet i dess olika former. Strandskyddet ska långsiktigt möjliggöra för människor att nu och i framtiden fritt kunna ströva utmed stränderna, att vistas där, att bada eller att bara njuta av den naturupplevelse som mötet med vattnet ger, antingen det gäller havet, insjön eller något vattendrag. Strandskyddet utgör dessutom en väsentlig del av säkerställandet av riksintressen för naturvård, friluftsliv och fiske enligt 3 kap. miljöbalken.

I översynen har Länsstyrelsen identifierat de strandområden som har särskilt höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet längs kusten samt kring sjöar och vattendrag. Dessa områden bör omfattas av ett utvidgat strandskydd upp till 300 meter för att förhindra att de exploateras och förlorar sina värden. Tillkommande exploatering, även om den sker utanför

hundrameterzonen, riskerar att bland annat skada ett områdes orördhet och upplevelsevärden eller dess biologiska värden och därmed dess värden för friluftslivet och växt- och djurlivet.

I Länsstyrelsens tidigare beslut om strandskydd den 10 mars 2000 upphävdes vissa delar av det generella strandskyddsområdet. I normalfallet har Länsstyrelsen nu inte lagt på utökat strandskydd bakom sådana områden där det generella strandskyddet genom tidigare beslut har minskats till mindre än 100 meter. I några specialfall har dock Länsstyrelsen gjort detta. Det kan vara fråga om att säkra en passage fram till stranden då områden rakt bakom stranden inte längre är helt allemansrättsligt tillgängliga. Det kan också vara fråga om en fortsättning på en höjdrygg med utsikt över vattnet som går in bakom ett parti av bebyggelse vid stranden, viktiga passager längs med stranden eller större sammanhängande grönområden som har stora värden för det strandnära friluftslivet eller djur- och växtlivet på platsen. Förhållanden på platsen har även i dessa specialfall varit avgörande vid bedömningen av behovet av utvidgning av strandskyddet.

Eftersom strandlinjen ibland buktar in och ut kraftigt kan det ibland också bli så att ett område som tidigare har saknat generellt strandskydd får utvidgat strandskydd från en annan del av sjöstranden, till exempel vid smala uddar eller vid tätt liggande öar. Detta kan även bli fallet om strandskyddet utvidgas kring en sjö och det finns andra mindre sjöar med upphävt strandskydd inom till exempel 200 meter från stranden på den sjö som får utvidgat strandskydd.

Områdesskydd som naturreservat, kulturresevat, Natura 2000-områden, nationalparker, djur- och växtskyddsområden, naturminnen och landskapsbildsskydd är tydliga indikationer på områden med stor betydelse för strandskyddets syften. Länsstyrelsen anser att dessa områden har så höga värden för friluftslivet och växt- och djurlivet att ett utvidgat strandskydd krävs för att säkerställa syftena.

Enligt Länsstyrelsens mening är områden som har pekats ut som riksintressen för naturvård eller friluftsliv eller omfattas av geografiska bestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken på grund av höga natur- och rekreationsvärden värdefulla för strandskyddets syften.

I Länsstyrelsens underlagsmaterial för beslutet ingår också olika inventeringar och klassningar av värdefull natur. Inventeringarna omfattar områden med värdefulla lövskogar, värdefulla vattendrag och våtmarker, nyckelbiotoper, skyddsvärda träd, ängs- och betesmarker, samt värdefulla odlingslandskap. Vad gäller de delar av kusten samt de sjöar och vattendrag som har strandområden som omfattas av ovanstående inventeringar har Länsstyrelsen gjort en bedömning från fall till fall av dessa naturvärdens omfattning och betydelse för strandskyddets syften.

Länsstyrelsen bedömer att områden med höga upplevelsevärden är viktiga att bevara för allmänheten eftersom det finns ett behov av tillgängliga

strandnära sådana nu och i framtiden. Dessa områden ska gärna ha god tillgänglighet, vara stora, tysta och erbjuda variation och omväxling. För att uppleva värden som exempelvis orördhet och skogskänsla krävs att störande exploateringar hålls på avstånd. Länsstyrelsen anser därför att det är viktigt att större sammanhängande strandnära områden med höga upplevelsevärden, utan påverkan från närliggande bebyggelse, omfattas av utvidgat strandskydd, så att de inte exploateras på ett sätt som hotar det långsiktiga säkerställandet av strandskyddets syften i dessa områden.

I närheten av tätorter eller områden med sammanhållen bebyggelse är trycket för att få bebygga kvarvarande obebyggda områden särskilt stort om de ligger strandnära. Här är också efterfrågan på tätortsnära rekreationsområden hög, eftersom det bor många människor på samma plats. Strandnära obebyggda områden i dessa lägen har därmed ett särskilt stort värde utifrån strandskyddets syften. Länsstyrelsen bedömer därför att det vid kuststräckor, sjöar och vattendrag med dokumenterade värden är av särskild vikt att det finns utvidgade strandskyddsområden intill och mellan tätorter och sammanhållen bebyggelse. Särskilt viktigt är detta i anslutning till platser som utgör populära turistmål.

För såväl djurlivet som allmänhetens rekreationsupplevelser kan det även finnas stora värden i större områden med ett antal sjöar och/eller sjösystem som ligger tätt och där det finns möjlighet att röra sig fritt mellan sjöarna. Ett sådant område är Härskogen på gränsen mellan kommunerna Lerum och Härryda. Området har stort värde bland annat som närströvområde för Göteborgsregionen och är lättillgängligt från flera tätorter. Området hyser även höga värden för fågellivet. Området omfattas av landskapsbildsskydd och har pekats ut som riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken). Det är av stor vikt att områdets upplevelsevärden, fågelvärden och värden för det rörliga friluftslivet värnas.

Många av de värden som beskrivs ovan handlar om vikten av att bevara större sammanhängande områden tillgängliga för såväl allmänheten som växt- och djurlivet nu och i framtiden. Såväl upplevelsevärdena som värdena av oexploaterade områden för växt- och djurlivet skadas om områdena fragmenteras. Då det är möjligt, ser därför Länsstyrelsen sammantaget starka skäl till att besluta om utvidgade strandskyddsområden som har en betydande storlek och inte delas upp i mindre områden eftersom de då tappar i värde.

I vissa delar är stränderna så flacka att marken under delar av året ligger under vatten och tillgängligheten för allmänheten därför tidvis är begränsad. Exploatering utanför hundrameterzonen skulle här ytterligare begränsa allmänhetens tillgång till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd i dessa områden är nödvändigt för att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdena.

Strandskyddets utformning

De tidigare gällande strandskyddsgränserna i Härryda kommun härstammar till stor del från 1975. I Länsstyrelsens beslut från 10 mars 2000 genomfördes vissa ändringar av den ursprungliga gränsen, där gränsen bland annat bättre anpassades till befintliga bebyggelsegrupper med mera. Även områden inom det generella strandskyddet som antingen redan bebyggts eller i vissa fall som planerades bebyggas undantogs.

Strandskyddsgränserna utgjordes tidigare av beslutsgränser på kartor som har ritats i skala 1:10 000. Detta innebar att strandskyddsgränserna inte alltid var utformade så att de fullt ut svarade mot syftet med en anpassad gräns. De tidigare i kartan fastlagda beslutsgränserna innebar även att gränserna inte förändrades om strandlinjen försköts.

Det föreliggande beslutet innebär istället att strandskyddsgränsen som grundregel anges på ett fast avstånd, 100, 200 eller 300 meter, från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Resultatet blir en mer konsekvent strandskyddsgräns, som slår vakt om viktiga passager, och som stämmer överens med strandskyddets utformning i övriga delar av länet och landet. Det utvidgade strandskyddet kommer därmed också att ha samma definition som det generella strandskyddet och de kommer därmed att flytta sig lika mycket vid eventuella framtida förändringar av strandlinjen. Kartorna som hör till detta beslut illustrerar (med undantag för de sträckor som nämns i nästa stycke) strandskyddets utbredning i dagsläget, med utgångspunkt från den strandlinje som Länsstyrelsen bedömt gälla för normalt medelvattenstånd.

Detta beslut ändrar inte tidigare upphävande av generellt strandskydd för bebyggelse, vägar med mera. I vissa områden har ytterligare ytor upphävts inom det generella strandskyddsområdet för att vi idag har ett bättre underlag för att göra anpassningarna utifrån och anpassningarna kan därmed göras mer detaljerade. Även nya anpassningar har gjorts i de områden där Länsstyrelsen nu utvidgar strandskyddsområdet. I dessa specialfall fungerar gränsen på kartan även fortsättningsvis som fastlagd beslutsgräns.

Strandskyddets omfattning

Strandskyddsområdet får utvidgas så mycket som är nödvändigt för att säkerställa syftena med strandskyddet, dock högst till 300 meter från strandlinjen. I de flesta särskilt värdefulla strandområden bedömer Länsstyrelsen att ett utvidgat skydd om 200 meter är tillräckligt för att säkerställa skyddets syften. Utvidgat strandskydd om 300 meter bör dock kunna gälla vid kusten, stora sjöar, sjöar nära tätorter samt sjöar med andra synnerligen höga värden för växt- och djurliv och/eller friluftsliv.

I vattenområdet är de biologiska värdena generellt som högst i områden som ligger grundare än 6 meters djup. Vad gäller exploateringstryck så har Länsstyrelsen de senaste åren sett ett ökande intresse för olika typer av exploateringar i/på vattnet, till exempel fisk- och musselodlingar. Den typen av exploateringar hindrar allmänheten från att färdas fritt i/på vattnet. Den

påverkar även strandområdenas upplevelsevärden negativt. Länsstyrelsen anser därför att strandområden med höga värden för strandskyddets syften ska omfattas av utvidgat strandskydd även ut över vattenområdet.

Länsstyrelsen anser att det i vissa fall är motiverat att anpassa strandskyddsgränsen efter befintliga bebyggelsegrupper och större vägar och järnvägar som är svåra att passera. Områden som omfattas av tät bebyggelse, samt områden som skärs av från strandområdet av stora och trafikerade vägar och järnvägar har ofta ett begränsat värde för strandskyddets syften, och bör därför inte omfattas av utvidgat strandskydd. I områden med hög bebyggelsegrad och högt exploateringsstryck kan dock ett sådant område fungera som en grön kil för tillgänglighet och växt- och djurliv och därmed vara mycket värdefullt för strandskyddets syften. Därför måste en bedömning göras i varje enskilt fall.

I särskilda fall finns det även inom det generella strandskyddet anledning att göra sådana anpassningar. Med anledning av närheten till vattnet och eventuellt tillkommande bebyggelses privatiserande effekt på kringliggande områden bör dock sådana anpassningar göras mycket restriktivt.

Strandlinjen

Strandskydd räknas från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. I kartorna som bifogas beslutet används en strandlinje från Lantmäteriets fastighetskartas marklinjeskikt från den 21 oktober 2010. Strandlinjen i det skiktet utgör Lantmäteriets tolkning av var strandlinjen går vid normalt medelvattenstånd.

Miljömål

Sveriges riksdag har formulerat 16 miljö kvalitetsmål som ska leda vår strävan att nå en ekologiskt hållbar utveckling. Utvidgningen av strandskyddsområden enligt ovanstående förslag berör miljömålen:

- ”Levande sjöar och vattendrag”, som bland annat innebär att sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt,
- ”Ett rikt växt- och djurliv”, som bland annat innebär att arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner ska värnas.

För att uppnå dessa mål är det många gånger angeläget att begränsa exploatering i närheten av sjöar, vattendrag och hav.

Berörda områdets värden

Sjöar inom området Härskogen (bilaga 1.19-1.24 och 1.26-1.31)

Värdebeskrivning

Härskogen är ett stort och sjörikt friluftsområde på gränsen mellan kommunerna Lerum och Härryda. Området har stort värde som närströvsområde för Göteborgsregionen och är lättillgängligt från tätorterna Lerum, Stenkullen, Floda och Tollered. I området finns bland annat en friluftsgård, strövstigar, motionsspår, skidspår, teknikbackar, fiskesjöar,

badplatser och vattendrag för kanotsport. Flera av sjöarna används för långfärdsskridskoåkning.

Området hyser även höga värden för fågellivet. I området förekommer bland annat tjäder, orre, ormvråk, sparvhök, duvhök och flera olika hackspettarter.

Största delen av området har pekats ut som riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Stora delar av området omfattas även av landskapsbildsskydd. Tidigare har det funnits planer på att göra stora delar av området till naturreservat.

Sjöar inom området

I den del av området som ligger i Härryda kommun ligger sjöarna Medtjärnen, Stentjärnen, Stora och Lilla Stamsjön, Lunketjärnen, Svarttjärnen, Sandsjön, Hornasjön, Öxsjön, Boltjärnen, Boktjärnen, Äggsjön, Stora och Lilla Härsjön, Blomman, Blommatjärnen, Långetjärnen, Svärttjärnen, Fulatjärnen, Buatjärnen, Korven, Lilla Sturven, Öjesjön och Västra Nedsjön. Sjön Stora Sturven är belägen i Lerums kommun, men en liten del av strandskyddsområdet kring sjön ligger i Härryda kommun.

Länsstyrelsens bedömning

Hela området, med sjöar och strandområden, har mycket höga värden för såväl allmänhetens friluftsliv som för växt- och djurlivet och bör skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd kring ovanstående sjöar är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Länsstyrelsen bedömer att sjöarna Stora och Lilla Stamsjön, Sandsjön, Hornasjön, Öxsjön, Stora och Lilla Härsjön, Västra Nedsjön, Öjesjön samt Stora och Lilla Sturven med strandområden, till följd av deras storlek, naturvärden och stora betydelse för närrekreation och annat rörligt friluftsliv, behöver ha ett utvidgat strandskydd till 300 meter för att strandskyddets syften ska säkerställas. Kring övriga sjöar i området gäller det utvidgade strandskyddet till 200 meter.

För Medtjärnen, Sandsjön, Hornasjön, Stora Härsjön, Öjesjön, och Västra Nedsjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjöarna på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 10 mars 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet. Medtjärnen, Sandsjön, Hornasjön, Stora Härsjön och Västra Nedsjön berörs av detta.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen anser att det vid Medtjärnen finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet på del av fastigheten Tahult 3:121, och vid Sandsjön på fastigheten Skårtoorp 1:4, i enlighet med bilagda kartor, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

För sjöarna Stentjärnen, Stora och Lilla Stamsjön, Lunketjärnen, Svarttjärnen, Öxsjön, Boltjärnen, Boktjärnen, Äggsjön, Lilla Härsjön Blomman, Blommatjärnen, Långetjärnen, Svärttjärnen, Fulatjärnen, Buatjärnen, Korven samt Lilla och Stora Sturven har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring dessa sjöar förändras inte av detta beslut mer än vad som angetts angående upphävande vid Medsjön och Sandsjön ovan.

Haketjärnen (bilaga 1.17 och 1.25)

Värdebeskrivning

Haketjärnen ligger inom området Maderna i kommungräns mot Partille kommun. Den ingår i ett stort och värdefullt våtmarkskomplex bestående av sluttande mosse med fukthedar samt av sumpskog i kombination med topogent kärr. På torrare partier förekommer hållmarkstallskog samt gran och blandskog. Den sällsynta fjärilen alkonblåvinge och dess värdväxt klockgentiana finns i området, båda är fridlysta. Fågellivet är rikt, där speciellt häckfågelfaunan är intressant med nattsjärna och korsnäbb.

Maderna är som oexploaterat moss- och myrmarksområde nästan opåverkat av människan. Delar av det är otillgängligt och ekologiskt känsligt. Till följd av sitt tätortsnära läge är det emellertid viktigt ur rekreationssynpunkt. Bohusleden går genom norra delen.

Så gott som hela området är utpekad som riksintresse för friluftsliv (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) och naturvård samt Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet.

Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna med strandområden inom området Maderna har höga värden för främst växt- och djurliv. Exploatering kring sjöarna, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på naturvärdena men även möjligheterna till ett rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 300 meter kring sjöarna inom området Maderna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Strandskyddet har inte utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 10 mars 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Sjöar i anslutning till Mölndals, Mölnlyckes och Landvetters tätorter (bilaga 1.8-1.11 och 1.15-1.18)

Värdebeskrivning

I anslutning till Mölndals, Mölnlyckes och Landvetters tätorter finns ett flertal sjöar med stort värde som tätortsnära rekreativsområden. Sjöarna är Stora och Lilla Delsjön, Stora och Lilla Hålsjön, Rådasjön och Landvettersjön.

Sjöarna med strandområden används flitigt av allmänheten för bad, fiske, kanotning och annan båtsport, bär- och svampplockning, ridning eller bara till att ströva i.

Kring sjöarna finns även ett flertal mindre områden med värdefull skogsmark samt värdefulla betesmarker och odlingslandskap. Västra delen av Rådasjön har pekats ut som riksintresse för kulturmiljövård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) och utgör även kommunalt bevarandeområde, och även i anslutning till Landvettersjön finns två områden som har pekats ut som kommunala bevarandeområden till följd av sina höga kulturella värden.

Länsstyrelsens bedömning

Sjöarna hotas till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering, samtidigt som de utgör viktiga områden för tätortsnära rekreation. Stora delar av strandområdena är redan exploaterade för bebyggelse. Allteftersom tätorterna växer kommer dessa områden troligen att ytterligare öka i betydelse som rekreativsområden. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området. Till följd av att sjöarnas strandområden till stor del är exploaterade av vägar, järnvägar och bebyggelse har dock omfattande anpassningar av strandskyddsgränsen gjorts.

För Rådasjön och Landvettersjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjöarna på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 10 mars 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet. Stora Delsjön, Rådasjön och Landvettersjön berörs av detta. Vid Lilla och Stora Hålsjön har Länsstyrelsen bedömt att en utvidgning av strandskyddet behövs, även fast tidigare beslut upphävt del av det generella strandskyddet. Länsstyrelsen anser att det är av stor vikt att säkra passagemöjligheter runt sjön då området i övrigt är tätbebyggt. Länsstyrelsen gör samma bedömning för höjdpartierna söder om Landvettersjön. Här finns små områden av det generella strandskyddet som

är upphävt enligt tidigare beslut men Länsstyrelsen bedömer att det är av stor vikt för strandskyddets syften att ett sammanhängande stråk av utvidgat strandskydd får följa sjöns orörda södra sida.

För Lilla Delsjön har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring dessa sjöar förändras inte av detta beslut.

Häggsjön (bilaga 1.13 och 1.24)

Värdebeskrivning

Häggsjön är en näringsfattig sjö i kommunens östra del. Sjön omges av ett stort barrskogsområde som på sina håll är opåverkad av skogsbruk. Myrar och sumpskogar bidrar till rörligt vatten, senvuxna träd och hög lövandel. Skogarna hyser en rik skogsfågelfauna med tjäder, rovfåglar och ugglor samt flera rödlistade växtarter.

Den goda tillgången på bär och svamp gör området till ett populärt strövområde. Med åtskilliga stigar och vandringsleder runt sjön och det nära läget mellan Hindås och Rävlanda är skogen ett välbesökt friluftsområde under hela året.

Länsstyrelsens bedömning

Häggsjön med strandområden har höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Exploatering kring sjön, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Häggsjön har inga anpassningar av det utvidgade strandskyddet gjorts.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Hårssjön/Hålsjön (bilaga 1.2)

Värdebeskrivning

Hårssjön, även kallad Hålsjön, är belägen i kommunens sydvästra del och gränsar till Mölndals kommun. Det är en näringsrik slättsjö kantad med vass och omgiven av strandsumpskog. Åt väster ligger Rambo mosse och åt öster ett öppet kulturlandskap. Detta gynnar ett mycket rikt fågelliv, över 150 arter har siktats. Även andra djur, såsom groddjur och hasselsnok trivs i området.

Området inger en känsla av orördhet och har betydelse som strövområde framförallt för de boende i Mölnlycke. För fågelintresserade har sjön

mycket stort värde och sjön fungerar även som pedagogiskt utflyktsmål för skolor. Här finns ett fågeltorn.

Hela området omfattas av riksintresse för naturvård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) och ett naturreservat är under planering. Hårsjöns naturvärde klassas som mycket högt och Rambo mosses naturvärde som högt.

Länsstyrelsens bedömning

Hårsjön med strandområden har mycket höga värden för växt- och djurlivet, speciellt fågellivet, samt för det rörliga friluftslivet. Värdet förväntas öka ytterligare allt eftersom omgivande tätorter växer. Ytterligare exploatering kring sjön, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Hårssjön/Hårsjön, har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Finnsjön (bilaga 1.2, 1.3, 1.9 och 1.10)

Värdebeskrivning

Finnsjön ligger i kommunens sydvästra del och gränsar i söder till Mölndals kommun. Omgivande skog domineras av tall och ek och bitvis är träden gamla och förekomsten av död ved riklig. Storlom häckar vid sjön. Råberget i nordväst bjuder på en hänförande utsikt och branten åt Råtjärn är klättrvänlig med flera spännande grottor.

Närheten till Mölnlycke tätort gör området till ett värdefullt friluftsområde. Skogen utnyttjas flitigt, här finns gott om blåbär och det finns flera stigar och elljusspår runt sjön samt en naturförskola. Finnsjön har en badplats och sjön är också vattentäkt för en stor del av kommunen. Här finns en sportstuga med café och bastu.

Länsstyrelsens bedömning

Finnsjön med strandområden har genom sitt tätortsnära läge mycket höga värden för såväl det rörliga friluftslivet som för växt- och djurlivet. Ytterligare exploatering kring sjön, även utanför hundrameterzonen, skulle innebära negativ påverkan på upplevelsevärdena, naturvärdena och möjligheterna till rörligt friluftsliv kring sjön. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Finnsjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjön förändras inte av detta beslut.

Storån (bilaga 1.1, 1.6, 1.7 och 1.14)

Värdebeskrivning

Storån slingrar sig i en dalgång söder om tätorten Rävlanda i kommunens sydöstra hörn. I söder bildar Storån gräns till Marks kommun. Dalgången präglas av ett storslaget odlingslandskap i skogsbygd. Här finns värdefulla betesmarker och en rik flora. Sånglärka är en av flera fågelarter som är kopplade till det öppna landskapet. I vattnet leker lygnernöringen och här finns arter som flodpärlmussla, ål och flodkräfta.

Landskapet är mycket vackert och välbesökt. Med stigar på båda sidor om vattendraget är det lätt att vandra här.

Hela Storån i Härryda kommun omfattas av riksintresse för naturvård (enligt 3 kap. 6 § miljöbalken) och odlingslandskapet som omger ån är utpekad som både regionalt och nationellt värdefullt, vilket tyder på att området är värdefullt för såväl friluftslivet som för djur- och växtlivet. Vattnet är klassat som värdefullt av både Naturvårdsverket och Fiskeriverket och som särskilt värdefullt av Riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsens bedömning

Storån med omgivande strandområden, har mycket höga värden för såväl växt- och djurlivet som för allmänhetens friluftsliv. Den bör därför skyddas mot olika former av exploatering och ingrepp som kan påverka miljön och upplevelsevärdena. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring ån är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

Länsstyrelsen har bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning längs Storån med anledning av befintlig bebyggelse, vägar och järnväg, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats längs hela Storån på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 10 mars 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen anser att det längs

Storån finns anledning att upphäva begränsade delar av det generella strandskyddet i enlighet med bilagda kartor, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften. De områden som berörs ligger på fastigheterna Björketorps-Buarås 1:5, 1:7 och 1:12.

Det generella strandskyddets utbredning kring Storån förändras inte av detta beslut.

Nordsjön, Östersjön (bilaga 1.3-1.5)

Värdebeskrivning

Sjöarna Nordsjön och Östersjön är sammanbundna av ett smalt sund, och ligger på gränsen mellan kommunerna Mölndal och Härryda. Sjöarna har, till följd av sitt tätortsnära läge, högt värde som rekreationsområde. Vid Benareby, Bolås, Ranered och Vrestaby är strandskyddet delvis upphävt idag till följd av exploatering.

Sjöarna med strandområden har höga värden för det rörliga friluftslivet. Sjöarna används bland annat för bad, fiske och kanoting, och kring sjön sjöarna finns stigar och leder för vandring.

Vid Sundet mellan sjöarna ligger ett vackert område med välbevarade gårdar i odlingslandskapet. Området har värden för både natur- och kulturvård och utgör kommunalt bevarandeområde. Kring sjöarna finns också flera mindre områden med värdefull skog som har pekats ut som nyckelbiotoper och som även har värden för fågellivet. Vid Nordsjöns norra strand finns ett område med naturskog som har pekats ut som skogligt biotopskyddsområde.

Länsstyrelsens bedömning

Nordsjön och Östersjön med strandområden hotas till följd av sin närhet till tätorter av exploatering, samtidigt som de både har värden som tätortsnära rekreationsområden och värden för växt- och djurlivet. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjöarna är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa strandskyddets syften i området.

För Nordsjön och Östersjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse och vägar, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela Nordsjön respektive Östersjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 10 mars 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

Det generella strandskyddets utbredning kring sjöarna förändras inte av detta beslut.

Skärsjön (bilaga 1.4, 1.5, 1.11 och 1.12)

Värdebeskrivning

Skärsjön är en näringsfattig klarvattensjö med flikiga stränder och många öar. Sjön är belägen i anslutning till samhället Buarås några kilometer söder respektive väster om tätorterna Landvetter och Mölnlycke. Sjön har, med sitt tätortsnära läge ett värde som tätortsnära rekreativområde. Vid Buarås är strandskyddet delvis upphävt till följd av exploatering.

Sjön med strandområden har höga värden för det rörliga friluftslivet. Sjön används bland annat för bad, fiske och kanotning, och kring sjön finns stigar för vandring.

Sjön med strandområden hyser även höga värden för växt- och djurlivet. Området är bland annat värdefullt för fågellivet, med häckande storlom och fiskgjuse. Eventuellt häckar även nattskärria, spurvuggla och pärluggla i området. Vid nabbarna i sjöns nordvästra del växer klockgentiana.

Länsstyrelsens bedömning

Sjön med strandområden hotas till följd av sitt tätortsnära läge av exploatering, samtidigt som den utgör ett viktigt område för tätortsnära rekreation. Ett område vid norra stranden är redan exploaterat för fritidsbebyggelse. Länsstyrelsen bedömer att ett utvidgat strandskydd till 200 meter kring sjön är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa växt- och djurlivet samt allmänhetens möjligheter till friluftsliv i området.

För Skärsjön har Länsstyrelsen bedömt att det är lämpligt att anpassa det utvidgade strandskyddsområdets utbredning med anledning av befintlig bebyggelse, i enlighet med bilagda kartor, då den yta som dessa etableringar upptar, och ibland även området bakom dem, saknar betydelse för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Strandskyddet har inte heller utvidgats runt hela sjön på grund av att tidigare beslut om strandskydd (beslut den 10 mars 2000) har upphävt delar av det generella strandskyddet.

I vissa områden inom det generella strandskyddet, i anslutning till områden som sedan tidigare undantagits från strandskydd, är marken så exploaterad att strandskyddet helt förlorat sitt värde. Länsstyrelsen anser att det vid Skärsjön finns anledning att upphäva en begränsad del av det generella strandskyddet i enlighet med bilagda kartor, då området uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften. Det område som berörs ligger på fastigheten Hasslerås 1:10.

Det generella strandskyddet kring sjön förändras inte av detta beslut.

Bemötande av inkomna yttranden

Med anledning av regeringens bedömning att Länsstyrelsen inte har juridisk möjlighet att ändra i de delar av tidigare beslut om strandskydd i Härryda

kommun från den 10 mars 2000 som rör upphävande av generell strandkydd, har Länsstyrelsen anpassat det nu föreliggande beslutet efter de nya förhållandena. I några områden där det generella strandkyddet tidigare har upphävts överväger Länsstyrelsen hemställa hos regeringen om ändring av beslutet, så att generellt strandkydd åter gäller. Detta gäller områden med synnerliga värden med avseende på strandkyddets syften där ett sammanhängande strandkydd i framtiden är en nödvändighet för att värdena långsiktigt ska kunna säkerställas.

Länsstyrelsens generella princip i denna översyn är att inte i förhand göra anpassningar i strandkyddet för kommande bebyggelse. Det handlar ofta om stora områden med en ännu odetaljerad planering. Länsstyrelsen anser istället att dessa områden ska hanteras som vanligt i en detaljplaneprocess, där strandkyddets värden får vägas mot behovet av exploateringen. Länsstyrelsen vill dock vara tydlig med att det faktum att strandkydd läggs på inte ska ses som ett hinder för exploatering i dessa områden. Det innebär bara att en vägning mellan de olika intressena får göras i detaljplaneprocessen. Länsstyrelsen vill också vara tydlig med att man står fast vid sitt granskningsyttrande till översiktsplanen.

Vad gäller undantag för befintliga bostadsfastigheter är Länsstyrelsens princip att de bebyggda bostadsfastigheter som idag är undantagna från strandkydd ska vara undantagna även fortsättningsvis. Länsstyrelsen anser dock inte att det är motiverat att undanta samtliga bostadsfastigheter generellt. Nya byggnader som placeras nära tomtgränsen kan leda till att dagens privata zon väsentligt utökas, och kan även komma att utgöra grund för ny fastighetsbildning. En bedömning om undantag är lämpligt måste därför göras i varje enskilt fall.

Anledningen till att Länsstyrelsen anser att ett utvidgat strandkydd behövs vid ovanstående sjöar i Härryda kommun är att områdena har höga värden för strandkyddets syften, det vill säga rörligt friluftsliv samt växt- och djurliv. Det finns många motstående intressen i området och därför är det viktigt att man långsiktigt hushållar med markresurserna. Om de vackra miljöerna tillåts exploateras kommer de med tiden förlora sin attraktivitet för såväl turister som de permanentboende som finns i närområdet. Den vackra och tillgängliga naturen är en av Sveriges största tillgångar, både för de som bor här och för de som kommer hit som turister. En förutsättning för detta är dock att det enskilda intresset av att bebygga mark måste stå tillbaka för det allmänna intresset av långsiktigt tillgängliga strandområden för allmänhet och för växt- och djurliv.

En nekad strandkyddsdispens ger ingen omedelbar rätt till ersättning för markägaren. Om pågående markanvändning avsevärt försvåras ska markägaren, enligt bestämmelserna om egendomsskydd i 2 kap. 15 § regeringsformen, tillförsäkras ersättning. Byggnader, anläggningar, anordningar och åtgärder som behövs för de areella näringarna är undantagna från förbuden i strandkyddet. Avsikten med det undantaget är

att strandskyddet inte ska inkräkta på egendomsskyddet genom att förhindra pågående markanvändning.

Vad gäller frågan om strandskyddets försvårande för jordbruket vill Länsstyrelsen påpeka att strandskydd inte begränsar rätten att bruka mark så som den hittills har brukats. I miljöbalken 7 kap. 16 § finns bestämmelser om undantag för areella näringar. Om jord- eller skogsbruket inte bedrivs i tillräckligt stor omfattning för att omfattas av undantagen får dispens sökas för exempelvis nya stängsel och ekonomibygnader. Länsstyrelsen och kommunen är väl medvetna om att djurhållning i många fall är positivt för strandskyddets syften, eftersom det bland annat bidrar till att hålla markerna öppna. Detta är något som vägs in i dispensprövningen.

Även mark som idag synes ha begränsade naturvärden kan vara viktig för strandskyddets syften, exempelvis jordbruksmark och skogsområden där skogsbruk bedrivs idag. Strandskydd är ett övergripande skydd som måste ses i ett större geografiskt perspektiv samt i ett längre tidsperspektiv. Många av värdena som finns kring andra sjöar och vattendrag är beroende av att områdena som helhet bevaras. Exploatering av mindre markområden som synes vara mindre värdefulla i dagsläget leder på sikt till en betydande fragmentering av strandområdet som påverkar både allemansrättslig tillgång och växt- och djurlivet i strandområdet.

Det beslut att upphäva och återförvisa ärendet till Länsstyrelsen som regeringen fattade den 9 juni 2016 togs på formella grunder. Regeringen pekar på att Länsstyrelsen inte kan stödja sig på den paragraf som avser utvidgning av strandskydd, för att utvidga strandskyddet i ett område där generellt strandskydd tidigare upphävts. Regeringen har inte tagit ställning till om de områden som Länsstyrelsen föreslagit för utvidgat strandskydd behövs för att säkerställa strandskyddets syften eller ej. Länsstyrelsen har i de flesta fall inte heller ändrat inställning till områdenas värden för strandskyddet och vidhåller därför att utvidgning behövs i dessa områden.

När det är så stort antal markägare, och andra rättighetshavare, som berörs använder Länsstyrelsen kungörelsedelgivning, det vill säga annonserar i tidningar om att ett nytt förslag finns och att allmänheten får yttra sig över detta. Länsstyrelsen har följt de bestämmelser i förordningen (1998:1252) om områdesskydd samt delgivningslagen som gäller för delgivning av den här typen av förslag till beslut. Att hitta och meddela alla sakägare personligen har tyvärr inte varit praktiskt möjligt i projektet.

Intresseprövning

Föreslagna utvidgningar av strandskyddsområden omfattar sådana områden som idag har, eller inom överskådlig framtid kan väntas få, mycket höga värden för allmänhetens friluftsliv och/eller för växt- och djurlivet. Ett utvidgat strandskydd är nödvändigt för att långsiktigt säkerställa syftena med strandskyddet i dessa områden. Detta medför vissa inskränkningar i användningen av mark och vatten. Anpassningar av strandskyddsgränsen

har dock gjorts för befintliga bebyggelsegrupper, vägar med mera i området mellan 100 och 300 meter från stranden, där de värden strandskyddet syftar till att skydda redan har förlorat i betydelse. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att beslutet om utvidgning av strandskyddsområdet inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Kungörelse

Beslutet ska, tillsammans med ett antal andra kommunvisa beslut, kungöras i Post- och inrikes tidningar, länets författningssamling samt i Göteborgs-Posten.

Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen var införd i ortstidning enligt 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se under upplysningar nedan.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat och landskapsarkitekt John Dagobert har varit föredragande. I ärendets handläggning har även avdelningschef Sven Swedberg och länsjurist Anna Roslund deltagit.

Lisbeth Schultze

John Dagobert

Upplysningar

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Detta beslut påverkar inte tidigare beslut om upphävande av strandskydd som fattats i samband med fastställelse eller antagande av detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det påverkar inte heller de områden som var planlagda då strandskydd infördes den 1 juli 1975, som enligt 10 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken ska vara undantagna från strandskydd så länge inte annat bestäms.

Strandskydd inträder enligt 10 a § lagen om införande av miljöbalken, då en generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts med en ny detaljplan. Detta gäller även när en detaljplan för ett område som tidigare har omfattats av en fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan.

För områden där strandskyddet upphävts vid planläggning anges det i 7 kap. 18 g § miljöbalken att strandskydd återinträder om en detaljplan eller områdesbestämmelser upphävs eller ersätts med en ny detaljplan.

I de fall anpassningar av strandskyddsgränsen har gjorts med hänsyn till befintliga bostadstomter är den nya gränsen i de flesta fall avsedd att följa fastighetsgränserna. I de fall fastighetsgränsen är felaktigt inlagd i kartan är det den faktiska fastighetsgränsen som ska vara vägledande för tolkningen av var strandskyddsgränsen går.

Strandskyddet innebär bland annat förbud mot nybyggnation och gäller vid sidan av plan- och bygglagen. Beslutet innebär i vissa områden att strandskydd införs där strandskydd idag inte gäller. För att utnyttja ett gällande bygglov behövs då även dispens från strandskyddet.

Vid sidan av strandskyddsbestämmelserna gäller annan lagstiftning som vanligt. Den som har för avsikt att vidta åtgärder inom strandskyddat område och därför planerar att söka dispens för det, kan även behöva tillstånd enligt andra bestämmelser.